

**ПРОГРАМ УЗБУЊИВАЊА У ОБЛАСТИ БОРБЕ ПРОТИВ ДОПИНГА У
СПОРТУ**

ПРОЦЕДУРЕ ЗА ПРИЈАВУ ДОПИНГА

УВОД

У складу са посвећеношћу Антидопинг агенције Републике Србије (у даљем тексту АДАС) да заштити чисте спортисте, АДАС је увек охрабривала свакога ко сазна или посумња на било какво кршење Светског антидопинг кодекса („Кодекс“) да подели ове информације са АДАС-ом. АДАС препознаје вредност узбуњивача у процесу одвраћања и откривању кршења антидопинг правила. Узбуњивачи морају бити заштићени и мора им бити обезбеђена одговарајућа подршка АДАС-а . АДАС је обезбедила сигурну ИТ платформу како би охрабрили и омогућили спортистима и другим лицима да пријаве допинг.

АДАС је посвећен заштити здравља спортиста, заштити чистих спортиста, очувању спортског духа и фер плеја, очувању поверења јавности и спортске јавности у борбу против допинга у спорту.

Овај документ доноси процедуре за истрагу одређеног недоличног понашања, права и одговорност узбуњивача а у исто време, програм пружа објашњења и процедуре свим особама које Кодекс обавезује.

Програм промовише откривање било које информације, јер свака појединачна информација може бити кориснија него што се чини. Овај програм нема за циљ да замени структуре извештавања антидопинг организација или органа за спровођење закона, као што су оне за кривична дела или професионалне прекршаје.

АДАС ће сарађивати са свим организацијама како би развила свест о потреби развоја узбуњивача у области борбе против допинга у спорту.

1.1. Дефиниције специфичне за овај Програм

1.1.1. Давалац информације

Давалац информације је лице/правни субјект који АДАС-у пријављује наводно недолично понашање или информације у вези са потенцијалним недоличним понашањем у области борбе против допинга у спорту.

1.1.2. Узбуњивач

Давалац информације постаје узбуњивач чим АДАС том лицу/субјекту додели формални статус узбуњивача и када давалац информације и АДАС потпишу Уговор о узбуњивању (види доле 3).

1.1.3. Тужени

Тужени је лице/субјект против кога/којег је пријављено наводно недолично понашање.

1.1.4. Недолично понашање у области борбе против допинга у спорту (у даљем тескту недолично понашање)

Недолично понашање представља свако наводно кршење антидопинг правила, свако наводно кршење Кодекса или било који чин или пропуст који би могао да угрози борбу против допинга.

1.1.5. Откривање

Откривање представља формални чин даваоца информације да пријави наводно недолично понашање испитаника путем АДАС-ових канала за пријављивање.

2. Откривање наводног недоличног понашања

2.1. Ко може да открије недолично понашање?

Свако лице или ентитет који открије, идентификује, сведочи или зна за недолично понашање, или има разумне разлоге за сумњу да се ради о недоличном понашању, подстиче се да открије путем АДАС-ових канала за извештавање како је дефинисано у члану 2.3.

2.2. Шта може бити предмет откривања?

Свако недолично понашање, како је дефинисано у тачки 1.1.4, може бити предмет откривања без обзира да ли се сматра да је тужени то починио у прошлости, да је тренутно ангажован у томе или да има намеру да се тиме бави у будућности.

Недолично понашање могу починити, али не ограничавајући се само на њих, следећи учесници:

- Спортисти
- Пратеће особље спортисте
- Допинг контролори
- Акредитоване лабораторије Светске антидопинг агенције
- Запослени у АДАС-у
- Државни службеници
- Остали (медицинско особље спортисте, званичници, спонзори и њихови запослени, консултанти)

2.3. Како се може извршити откривање недоличног понашања?

Откривање наведеног недоличног понашања може се извршити путем било ког од АДАС-ових канала за пријаву.

АДАС нуди даваоцу информације могућност да преко безбедне интернет стране <http://www.adas.org.rs/doping-kontrola/prijavi-doping/> открије информације.

Алтернативно, доступна је и безбедна мобилна апликација ”АДАС за спортисте” преко које је такође могуће извршити пријаву. Оба канала за обелодањивање су лака за коришћење и нуде упутства корак по корак.

2.4. Савети пре откривања недоличног понашања

Пре обелодањивања, даваоцу информација се саветује да пажљиво прочита овај Програм како би разумео своја/његова права и одговорности.

3. Узбуњивач

3.1. Статус узбуњивача

Иако не постоји обавеза да давалац информације постане узбуњивач, статус узбуњивача нуди додатна права даваоцу информације који жели да даље сарађује са АДАС у утврђивању повреде антидопинг правила. По пријему откривања наведеног недоличног понашања и почетне процене информација које је пружио и/или доказа добијених од даваоца информације, АДАС доноси одлуку о томе да ли ће или не доделити статус узбуњивача.

Одлука је заснована, али није ограничена, на процену у складу са следећим аспектима:

- Ако је природа наведеног недоличног понашања унутар Кодекса или је повезана са Кодексом,
- Ако је наводно недолично понашање у оквиру рока застарелости Кодекса,
- Ако су дате информације релевантне или помажу у борби против допинга у спорту,
- Ако је откривање информација извршено у доброј вери и на разумним основама,

- Ако се чини изводљивим прикупити довољно доказа током истраге како би се закључило да ли је недолично понашање резултирало кршењем Кодекса или антидопинг правила,
- Ако су дате информације довољно прецизне,
- Ако је ризик од угрожавања сигурности даваоца информације или његове/њене породице већи од значаја информације,
- Ако постоји ризик да се поверљивост не може одржати и истрага ће захтевати откривање идентитета даваоца информације/узбуњивача.

3.2. Уговор са узбуњивачем

Као предуслов да добијени статус узбуњивача ступи на снагу, биће потписан Споразум са узбуњивачем.

Одредбе Уговора о узбуњивачима треба да садрже:

- права и одговорности Узбуњивача (видети доле 4.2),
- природу применљивих мера заштите узбуњивача (видети испод 3.3) и
- природу примењивих награда за узбуњиваче (види доле 3.4).

3.3. Мере заштите узбуњивача

3.3.1. Поверљивост и заштита идентитета

Узбуњивачу ће бити омогућен приступ безбедном начину комуникације са АДАС-ом. Њен/његов идентитет неће бити откривен никоме осим лицима овлашћеним за истрагу у АДАС и директору АДАС-а, осим ако он изричито не да писмени пристанак за то, или у мало вероватном случају ако је то прописано законом. Докази и информације се безбедно чувају са ограниченим приступом од стране АДАС у складу са чланом 14.6 Кодекса и Међународним стандардом о заштити приватности и личних података („ИСППШ“).

3.3.2. Екстерна правна помоћ

АДАС може пружити узбуњивачу спољну правну помоћ у зависности од специфичности његове/њене ситуације.

3.3.3. Заштита од одмазде

АДАС неће толерисати било какву одмазду против Узбуњивача, било директну или индиректну, укључујући отпуштање, суспензију и деградацију, смањење или одбитке од плате, узнемиравање или други казнени или дискриминаторни третман.

Ако тужени сазна или погоди идентитет узбуњивача и ако АДАС разумно верује да је испитаник учествовао у чину одмазде, АДАС ће тражити законске могућности да санкционише чин одмазде и да заустави и спречи даље акте одмазде, тамо где је то могуће уз подршку поузданих заинтересованих страна и/или релевантних органа за спровођење закона. Предуслов за добијање ове заштите је да узбуњивач даје сагласност да АДАС открије њен/његов идентитет надлежном органу (видети 3.3.1 изнад).

3.3.4. Физичка заштита

АДАС не може пружити физичку заштиту узбуњивачу и његовој/њеној породици. Међутим, ако околности открију да је узбуњивач у опасности, АДАС ће помоћи, где је то могуће, у покретању и решавању овог питања уз подршку поузданих заинтересованих страна и/или релевантних органа за спровођење закона. Предуслов за добијање ове заштите је да узбуњивач даје сагласност да АДАС открије њен/његов идентитет надлежном органу (видети 3.3.1 изнад).

3.4. Награде за узбуњиваче

3.4.1. Значајне бенефиције помоћи

Када се узбуњивач суочи са оптужбама за кршење антидопинг правила, он може имати право на помоћ, као што је описано у члану 10.6.1 Кодекса.

4. Права и одговорности

4.1. Давалац информације

4.1.1. Давалац информације има право да:

- Затражи савет од АДАС пре него што одлучи да ли да изврши званично откривање наводног недоличног понашања са вером да њен/његов идентитет неће бити откривен никоме осим овлашћеним лицима за истрагу у АДАС и директору АДАС-а (видети члан 3.3 .1), осим ако изричито да писмени пристанак да то учини или у мало вероватном случају ако то захтева закон. Изричито и писмени пристанак даваоца информације ће такође бити неопходан у случају да информације које дели са АДАС-ом могу покренути откривање његовог/њеног идентитета.
- Формално открије наводног недоличног понашања путем канала које обезбеђује АДАС.
- Прими потврду о пријему, ако је могуће.
- Прими благовремено обавештење о одлуци о томе да ли му је АДАС доделила статус узбуњивача, укључујући и образложење за одлуку, узимајући у обзир да правилна процена датих информација може потрајати у посебним случајевима.
- У одређеним случајевима учествује у личном разговору са истражним одељењем без икаквих трошкова за њега/њу.

4.1.2. Одговорности

Одговорност даваоца информације је да:

- Пријави наводно недолично понашање у доброј намери и на разумним основама.
- се уздржи од предузимања било каквих радњи или пружања било каквих информација за које он/она сматра да могу да доведу њега/њу и његову/њену породицу, или било коју трећу страну, у опасност и одмах обавести АДАС у случају да он/она или његова или њена породица буду у опасности.
- Преда тачне информације АДАС и, на захтев, размотри давање додатних појашњења или других информација које могу бити потребне.

4.2. Узбуњивач

4.2.1. Узбуњивач има право да:

- ужива иста права као она која су дата даваоцу информација
- тражи савет од овлашћеног лица за истрагу у АДАС о свим недоумицама током процеса истраге.
- прима ажуриране информације о томе како напредује истрага
- буде обавештен о налазима у вези са наводним недоличним понашањем, али у сваком случају, не пре завршетка истраге.
- буде благовремено обавештен о томе како АДАС намерава да реагује и поступа у вези са откривањем наводног недоличног понашања након завршетка истраге и потенцијалног санкционисања туженог.

4.2.2. Одговорности

Одговорност узбуњивача је да:

- Преузме исте одговорности као оне које се примењују на даваоца информације.
- се уздржи од било каквог кршења антидопинг правила или било каквог чина који би могао угрозити истрагу која је у току.
- Затражи одобрење од АДАС пре него што предузме било какву радњу у вези са истрагом која је у току или на било који начин интервенише у њој.
- Сарађује са АДАС-ом у складу са Уговором са узбуњивачем, укључујући давање интервјуа и сведочења на захтев.
- Одржава строгу поверљивост све време истраге у складу са Уговором са узбуњивачем. Ова обавеза остаје применљива након што се истрага заврши.
- Кршење поверљивости ће одмах прекинути Уговор и узбуњивач ће изгубити права наведена у 4.2.1.

4.3. Тужени

Тужени ће се третирали као невин док му се не докаже кривица, укључујући заштиту његовог/њеног идентитета током истраге о откривању наводног недоличног понашања.

4.4. АДАС

4.4.1. Права АДАС-а

АДАС може без ограничења да:

- Све информације добијене од узбуњивача упути одговарајућој антидопинг организацији и тела за спровођење закона.
- Упути откривање наводног недоличног понашања, укључујући доказе, релевантним националним и међународним органима за спровођење закона.
- Упути откривање наводног недоличног понашања одговарајућој антидопинг организацији ради санкционисања у складу са Кодексом.
- Упути откривање наводног недоличног понашања, за које се докаже да је учињено злонамерно и да је лажно, надлежној антидопинг организацији ради санкционисања у складу са чланом 2.5 Кодекса.
- Тражи додатну комуникацију са узбуњивачима, укључујући физичке интервјуе који ће пратити исти процес као што је описано у члану 1.2 Програма.
- Заврши истражни процес и раскине Уговор о узбуњивачу ако се сматра одговарајућим, посебно ако узбуњивач не испуни своје обавезе према овом Програму или Уговору са узбуњивачем.

4.4.2. Одговорности

АДАС ће:

- Направите адекватне аранжмане како би осигурали ефикасну имплементацију ово Програма, са посебним фокусом на поштовање права страна у откривању наводног недоличног понашања (види доле 6.1-6.3), укључујући заштиту
- Овај Програм и релевантне процедуре учини јавно доступним на својој веб страници.
- Осигурати да су чланови Истражног одељења имају адекватну независност, ресурсе и обуку да ефикасно обављају свој посао.
- Успоставити сигуран и безбедан начин комуникације са узбуњивачем.
- Осигурати да се све информације које доставља узбуњивач, било електронске или физичке природе, безбедно чувају.
- Радити на даљем усклађивању и размени добре праксе које се развијају у оквиру алтернативних канала за узбуњивање са посебним фокусом на осигуравање једнакости узбуњивача у свим спортовима
- Спровести едукације за спортисте и друге релевантне заинтересоване стране како би били сигурни да знају своја права и одговорности у вези са откривањем наводног недоличног понашања.

- Управном одбору АДАС-а редовно доставити консолидовани извештај о природи откривања наводног недоличног понашања и о томе како су они третирани као и процену ефикасности овог Програма
- Редовно даље развијати овај Програм у блиској сарадњи са свим релевантним заинтересованим странама

5. Процедуре и санкције

Овлашћено лице за истрагу у АДАС ће примити и прегледати наводно недолично понашање.

Процедуре за примање, истрагу и откривања недоличног понашања, заједно са процедурама за доделу статуса узбуњивача, дате су у Додатку 1.

5.1. Санкционисање доказаног недоличног понашања

Тужени може бити подвргнут дисциплинском поступку и санкцијама антидопинг организације. Таква средства укључују, али нису ограничена на дисквалификацију, новчане казне и повраћај новца од награде. Истражно одељење АДАС-а може, ако је потребно, да упути случај кривичним органима, професионалним телима и другим релевантним странама.

5.2. Санкционисање лажног откривања наводног недоличног понашања

Свако откривање наводног недоличног понашања, за које се покаже да је учињено злонамерно и да је лажно, може представљати „намештање“ у складу са чланом 2.5 Кодекса и биће санкционисано у складу с тим од стране АДАС-а. У том случају, Уговор са узбуњивачем ће бити одмах раскинут. Давалац информације/узбуњивач ће такође изгубити сва права наведена у овом Програму и окончати истрагу његовог/њеног откривања наводног недоличног понашања.

6. Приватност и безбедност

6.1. Права на приватност

АДАС је посвећена поштовању и одржавању права на приватност даваоца информације, узбуњивача и туженог. АДАС ће обрадити податке у складу са Међународним стандардом о заштити приватности и личних података.

6.2. Поднесак о узбуњивању

Прикупљање и обрада личних података путем АДАС веб-сајта и апликације за паметне телефоне биће регулисано њиховим одговарајућим политикама приватности, које ће корисници бити позвани да прегледају пре него што наставе.

6.3. Упити о заштити података

Особе које имају питања у вези са приватношћу и безбедношћу у складу са овом Програмом треба да контактирају АДАС.

ДОДАТАК 1

Процедура пријаве

1. Процес процене

1.1. Потврда о пријему

Група за допинг контролу АДАС (у даљем тексту: одељење за истрагу) ће примати све информације путем било ког од АДАС-ових канала. Званична пријава се може поднети преко преко следеће интернет странице <http://www.adas.org.rs/doping-kontrola/prijavi-doping/>

Ова група је једини део АДАС које има приступ свим детаљним информацијама које могу да се идентификују а које је поднео или примио давалац информације. Након што поднесе пријаву, давалац информације ће добити потврду о пријему. Потврда о пријему се састоји од информације да је пријава успешно послата.

1.2. Процес процене доказа које је пружио давалац информације

1.2.1. Иницијална процена и истрага

Све информације и/или доказе које обезбеди давалац информације ће проценити Одељење за истрагу како би утврдило њихов степен истинитости и да ли спадају или не у делокруг примене Кодекса. У зависности од навода, Одељење за истрагу ће у почетку користити интерне и екстерне обавештајне платформе за процену случаја: АДАМС, биолошки пасош спортиста (АБП), обавештајне податке које већ поседује АДАС. Одељење за истрагу ће обезбедити да се поверљивост даваоца информације чува у сваком тренутку, осим ако објављивање поверљивости није писмено одобрено од стране даваоца информације, или ако даваоц информације прекрши ту поверљивост, или ако то захтева закон . Одељење за истрагу има пуно дискреционо право у погледу тога како се истрага води или када истрага треба да се оконча. Одељење за истрагу се такође може укључити у сопствени процес утврђивања чињеница, поред своје комуникације са даваоцем информација. Истрага ће захтевати развијање односа поверења са даваоцем информација (први контакт преко платформе, затим даљи контакт(и) путем телефона или шифроване видео конференције, пре самог личног састанка). У свим фазама процеса, све размене комуникације (е-поруке, телефонски интервјуи, шифроване видео конференције, лични састанци, итд.) са даваоцем информација биће снимљене и транскрибоване – у потпуности или делимично – у писаном извештају.

1.2.2. Интервју

У циљу добијања више информација и доказа, Одељење за истрагу може затражити сигуран разговор са даваоцем информација. Пожељно је да се овај интервју одвија, ако је то изводљиво, на безбедном и неутралном месту. Интервјуи ће бити аудио снимљени и транскрибовани. Аудио снимак се може ставити на располагање даваоцу информације на писани захтев.

Давалац информације ће бити обавештен да он/она:

- има право да не инкриминише себе,
- није у обавези да одговори на било које питање, нити да пружи било какву информацију или документ,
- има право да заврши интервју у било ком тренутку.
- Ипак, давалац информације неће имати право на бенефиције из чланова 10.6.1 Кодекса. (Значајна помоћ) и 10.6.2 (Прихватање АДРВ-а у недостатку других доказа) ако он/он одлучи да искористи своја/његова права да не самооптужује, да не одговара на питања или да не даје информације или документе.

1.2.3. Додатне комуникације и прикупљање информација

Након иницијалног контакта, Одељење за истрагу може да се ангажује у даљој безбедној комуникацији са даваоцем информације ради појашњења достављених информација и добијања додатних информација. Свака додатна комуникација са даваоцем информације може се снимити и транскрибовати као што је горе наведено у члану 1.2.2. Процена може захтевати време и док не стигне, давалац информације који је пружио информације и/или доказе не може се сматрати узбуњивачем.

1.2.4. Статус узбуњивача

Давалац информације ће добити поруку од истражног одељења, која га обавештава о исходу процеса процене, како је наведено у члану 3. Програма.

Ако статус узбуњивача није одобрен, давалац информације ће бити обавештен о томе да:

- Информације које пружи биће ускладиштене у безбедној бази података и анализирани у потрази за доказима о недоличном понашању, и/или се могу поделити са одговарајућом антидопинг организацијом или органом за спровођење закона уз изричит и писмени пристанак даваоца информације.
- Он/она има право да приступи свим првобитно датим информацијама и пружи додатне информације. У сложеним случајевима, Одељење за истрагу АДАС-а може одлуку о додели статуса узбуњивача упутити директору АДАС-а.

2. Истрага

Одељење за истрагу АДАС-а ће спровести истрагу у сарадњи са узбуњивачем када је то потребно и доставиће коначни извештај о истрази директору АДАС-а.

Докази, складиштење доказа

Поуздани и јаки докази су камен темељац читавог система узбуњивача. Као што је наведено у члану 3.2 Кодекса, прихватају се било која врста поузданих средстава:

- Физички докази (документи, фотографије, видео записи, производи и/или сродна амбалажа, одбачена медицинска опрема, итд.),

- Аудио снимци
- сведочење итд.

Прикупљене информације ће се чувати у безбедном окружењу, са ограниченим приступом како је дефинисано у овом Програму и у складу са ИСПППИ. Сви физички докази морају бити идентификовани, процењени, евидентирани и приложени релевантном поступку. Сви физички докази морају остати у наменском сефу (само за доказе Узбуњивача) са веома ограниченим приступом.

3. Крај истраге

Директор АДАС-а биће обавештен о одлуци Одељења за истраге на крају истраге. Извештај, укључујући препоруке и референце, биће састављен, потписан и евидентиран. Откривање наводног недоличног понашања ће затим бити прослеђено одговарајућој антидопинг организацији ради кривичног гоњења и одлучивања о том питању. АДАС може, ако је прикладно, упутити случај органима за спровођење закона, професионалним телима и другим релевантним странама.